

განაცხადი

სამეცნიერო ხელმძღვანელობისა და სადოქტორო კვლევითი პროექტის შესახებ

სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამა: ისტორია

1. ინფორმაცია სამეცნიერო ხელმძღვანელის შესახებ

1.1. სახელი და გვარი: ლაშა ბაჟუნაიშვილი

1.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება: ასოცირებული პროფესორი

1.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

	სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი: ნომერი, გვერდი, ელ. მისამართი	DOI ან ISSN	სამეცნი. ბაზა	თანავტ
1	War in Ukraine, Transformation of Perceptions in the EU's Geopolitics and Possibility of Sectoral Integration of Georgia into the European Energy and Transportation Policies	2025	Eastern Journal of European Studies VOLUME 16, (SI) https://ejes.uaic.ro/articles/EJES2025_16SI_11_BAZ.pdf	DOI: 10.47743/ejes-2025-SI11 e-ISSN: 2066-6633 ISSN 2068-651X	Scopus	ი. გორგილაძე
2	The Russian War Against Ukraine and Remake European Security Architecture: Dynamics and Prospects	2022	EJTS European Journal of Transformation Studies 2022, V. 10, No. 2 https://www.journal-transformation.org/issues/EJTS...	e-ISSN 2290-0997	Web of Science	ი. გორგილაძე

1.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა
Horizon Europa	2026	კოორდინატორი	ევროკომისია		ირაკლი გორგილაძე ლაშა ბერიძე	

1.5. სამეცნიერო ხელმძღვანელობის/თანახელმძღვანელობის გამოცდილება N

უსდ-ს დასახელება	სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის დასახელება	სტუდენტის სახელი და გვარი	ნაშრომის სახელწოდება	წელი	შენიშვნა
თსუ	ისტორია	თამაზ დავითაძე	საქართველოს და ამერიკის შეერთებული შტატების ურთიერთობები 2003-2009 წლებში		ჯერ არ აქვს დაცული

1.6. რელევანტური ტრენინგი, სემინარი, პროფესიული განვითარების კურსი და სხვა.

	ლონისძიების ტიპი	ლონისძიების დასახელება	ორგანიზატორი	ჩატარების თარიღი	ჩატარების ადგილი	შენიშვნა
	ტრენინგი	<i>Teachers Academy for Joint MA Political Science – Integration & Governance</i>	ზალცბურგის უნივერსიტეტი	25-30.04.2023	ზალცბურგი	
	ტრენინგი	Training on Diversity, Inclusion and Equal Opportunities in Defence and Security Institutions, Civil Council of Defence and Security	სამოქალაქო თავდაცვისა და უსაფრთხოების საბჭო და ნიდერლანდების სამეფოს საელჩო	15-18.11.2021	ბათუმი	

1.7. ადგილობრივ და საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოებასთან სამეცნიერო თანამშრომლობის გამოცდილება (ერთობლივი კვლევები/გრანტები/სამეცნიერო პროექტები):

- ერთობლივი სამეცნიერო კვლევა და პუბლიკაცია თსუ-თან და გდანსკის უნივერსიტეტთან ერთად. სამეცნიერო (პუბლიკაციის დასახელება: **Global Governance and The Political South. Chapter in Monograph: Loat in Ambiguity: Georgia's Stance Towards the Russian Invasion of Ukraine**, co-authors: Arkadiusz Modrzejewski, Zviad Abashidze. Ulr: <https://www.routledge.com/Global-Gove...>
- ერთობლივი სამეცნიერო კვლევა და პუბლიკაციის მომზადება (2026 წ. ივლისი) **Central and Eastern Europe in the Age of Multipolarity – Lessons from the Regions**.

2. ინფორმაცია სამეცნიერო თანახელმძღვანელის შესახებ (არსებობის შემთხვევაში)

2.1. სახელი და გვარი -----

2.2. აკადემიური/სამეცნიერო თანამდებობა ან ემერიტუსის წოდება -----

2.3. ბოლო სამი წლის განმავლობაში შესაბამისი (სადოქტორო ნაშრომის ზოგადი თემატიკის) დარგის/მიმართულების Web of Science (Clarivate Analytics), Scopus და ERIH PLUS (European Reference Index of the Humanities) (ჰუმანიტარული და სოციალური მიმართულებით) ბაზებში ინდექსირებულ რეფერირებად/რეცენზირებად (peer-reviewed) ჟურნალში გამოქვეყნებული სამეცნიერო ნაშრომი:

სამეცნიერო ნაშრომის დასახელება	წელი	ჟურნალი, ტომი, გვერდი ელ. მისამართი	დიგიტალური საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN	სამეცნიერო ბაზის დასახელება	თანაავტორი	შენიშვნა

2.4. ბოლო ათი წლის განმავლობაში სამეცნიერო საგრანტო პროექტში ძირითადი პერსონალის სტატუსით მონაწილეობა:

სამეცნიერო პროექტის სახელწოდება	პროექტის დაწყებისა და დასრულების თარიღი	სტატუსი პროექტში	დამფინანსებელი ორგანიზაცია	ელექტრონული მისამართი	პროექტში ჩართული პირები	შენიშვნა

3. სადოქტორო კვლევითი პროექტის მოკლე აღწერილობა - XIX საუკუნის ბოლო და XX საუკუნის დასაწყისი ბათუმის ოლქისთვის წარმოადგენს გარდამტეხ ისტორიულ პერიოდს, როდესაც რეგიონი ინტენსიური სოციალურ-საზოგადოებრივი და კულტურული ცვლილებების პროცესში ჩაერთო. 1878 წლის შემდეგ, როდესაც ბათუმი რუსეთის იმპერიის შემადგენლობაში შევიდა, იგი სწრაფად იქცა შავი ზღვის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ეკონომიკურ და სატრანსპორტო ცენტრად. ნავთობის ტრანზიტის, პორტის განვითარებისა და საერთაშორისო ვაჭრობის ზრდამ საფუძველი ჩაუყარა არა მხოლოდ ეკონომიკურ აღმავლობას, არამედ სოციალური სტრუქტურის, ურბანული სივრცისა და კულტურული გარემოს ღრმა ტრანსფორმაციას.

ბათუმის ოლქში მიმდინარე ცვლილებები არ შემოიფარგლებოდა მხოლოდ ინფრასტრუქტურული ან ეკონომიკური პროცესებით. ისინი მოიცავდა საზოგადოების შიდა სტრუქტურის გადახალისებას, სოციალური ფენების დიფერენციაციას, მრავალეთნიკური გარემოს ფორმირებას და ახალი კულტურული პრაქტიკების დამკვიდრებას. ქალაქისა და ოლქის სივრცე თანდათან იქცა იმპერიული, რეგიონული და საერთაშორისო გავლენების გადაკვეთის არენად, სადაც ტრადიციული ცხოვრების ფორმები ეჯახებოდა მოდერნიზაციის პროცესებს.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს იმ გარემოებას, რომ ბათუმის ოლქი ამ პერიოდში ჩამოყალიბდა როგორც მრავალკულტურული სივრცე, სადაც თანაარსებობდა სხვადასხვა ეთნიკური, რელიგიური და სოციალური ჯგუფები. ეს მრავალფეროვნება, ერთი მხრივ, ქმნიდა ინტენსიური კულტურული ურთიერთქმედების შესაძლებლობას, ხოლო მეორე მხრივ, წარმოშობდა ახალ სოციალურ გამოწვევებს, რომლებიც დაკავშირებული იყო იდენტობის, თანაარსებობისა და ძალაუფლების გადანაწილების საკითხებთან.

კვლევის აქტუალობა განპირობებულია იმით, რომ ბათუმის ოლქის განვითარების აღნიშნული ეტაპი ჯერ კიდევ არასრულად არის შესწავლილი კომპლექსური, ინტერდისციპლინური მიდგომით. არსებული historiography ხშირად ყურადღებას ამახვილებს ეკონომიკურ ან პოლიტიკურ ასპექტებზე, მაშინ როდესაც სოციალური და კულტურული ტრანსფორმაციების ერთიანი ანალიზი ნაკლებადაა წარმოდგენილი. ამდენად, მოცემული კვლევა მიზნად ისახავს ამ ხარვეზის შევსებას და ბათუმის ოლქის განვითარების პროცესების მრავალმხრივი გააზრებას.

3.1. კვლევითი პროექტის დასახელება- „ბათუმის ოლქის სოციალურ - საზოგადოებრივი და კულტურული ტრანსფორმაცია 1880–1914 წლებში,“

3.2 კვლევის სიახლე და აქტუალობა - წარმოდგენილი კვლევა გამოირჩევა იმით, რომ ბათუმის ოლქის სოციალურ-საზოგადოებრივი და კულტურული ტრანსფორმაციების საკითხს განიხილავს კომპლექსურად, მრავალგანზომილებიანი ანალიზის საფუძველზე. არსებული

ისტორიოგრაფია უმეტესად ყურადღებას ამახვილებს ეკონომიკურ განვითარებაზე, პორტისა და ნავთობის ტრანზიტის მნიშვნელობაზე, მაშინ როდესაც სოციალური სტრუქტურის ცვლილებები, კულტურული დინამიკა და საზოგადოებრივი ურთიერთობების ტრანსფორმაცია ნაკლებად არის შესწავლილი ერთიან ანალიტიკურ ჩარჩოში. მოცემული კვლევა სწორედ ამ ხარვეზის შევსებას ისახავს მიზნად და ბათუმის ოლქის განვითარებას განიხილავს როგორც ინტეგრირებულ პროცესს, სადაც ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ფაქტორები ურთიერთდაკავშირებულ სისტემას ქმნის.

კვლევის მეცნიერული სიახლე გამოიხატება იმაში, რომ იგი აერთიანებს სხვადასხვა მეთოდოლოგიურ მიდგომას და ბათუმის ოლქის განვითარების პროცესს განიხილავს არა მხოლოდ რეგიონული, არამედ იმპერიული და საერთაშორისო კონტექსტის გათვალისწინებით. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა მრავალეთნიკური და მრავალკონფესიური გარემოს ფორმირებას, რაც აქამდე ფრაგმენტულად იყო წარმოდგენილი. კვლევა აჩვენებს, რომ ბათუმის ოლქი ამ პერიოდში იქცა არა მხოლოდ ეკონომიკური აქტივობის ცენტრად, არამედ კულტურული ურთიერთქმედების სივრცედ, სადაც ტრადიციული და მოდერნული ელემენტები თანაარსებობდა და ერთმანეთზე ზემოქმედებდა.

სიახლეს წარმოადგენს ასევე სოციალური ფენების ტრანსფორმაციისა და ურბანიზაციის პროცესების ანალიზი, რომლის საფუძველზეც გამოიკვეთება ახალი საზოგადოებრივი იერარქიების ჩამოყალიბება. კვლევა წარმოაჩენს, რომ ბათუმის ოლქში მიმდინარე ცვლილებები დაკავშირებული იყო არა მხოლოდ ეკონომიკურ ფაქტორებთან, არამედ იმპერიული ადმინისტრაციული პოლიტიკისა და გლობალური პროცესების გავლენასთან. ამგვარი ინტერპრეტაცია საშუალებას იძლევა, ბათუმის ოლქის ისტორია განვიხილოთ უფრო ფართო გეოპოლიტიკურ და კულტურულ კონტექსტში.

კვლევის აქტუალობა განპირობებულია თანამედროვე ისტორიოგრაფიულ და სოციალურ მეცნიერებებში მზარდი ინტერესით რეგიონული ტრანსფორმაციების, ურბანიზაციისა და კულტურული მრავალფეროვნების საკითხების მიმართ. ბათუმის ოლქის მაგალითი იძლევა შესაძლებლობას, გაანალიზდეს, თუ როგორ ვითარდება საზღვრისპირა რეგიონი იმპერიული მმართველობის პირობებში და როგორ ყალიბდება მრავალკულტურული საზოგადოება სწრაფი ეკონომიკური ცვლილებების ფონზე.

ამასთანავე, კვლევა აქტუალურია საქართველოს ისტორიის შესწავლის თვალსაზრისითაც, რადგან იგი ავსებს იმ ცოდნის დეფიციტს, რომელიც დაკავშირებულია XIX საუკუნის ბოლოსა და XX საუკუნის დასაწყისის სოციალურ და კულტურულ პროცესებთან. ბათუმის ოლქის მაგალითი მნიშვნელოვანია თანამედროვე საზოგადოებრივი და კულტურული პროცესების გააზრებისთვისაც, რადგან იგი გვაძლევს ისტორიულ საფუძველს იმ მრავალფეროვანი გარემოს ინტერპრეტაციისთვის, რომელიც დღევანდელ აჭარაში არსებობს. ამრიგად, კვლევა არა მხოლოდ ახალი მეცნიერული ცოდნის შექმნას ემსახურება, არამედ მნიშვნელოვნად აფართოებს ბათუმის ოლქის ისტორიის კვლევის შესაძლებლობებს და ქმნის საფუძველს შემდგომი ინტერდისციპლინური კვლევებისთვის.

3.3 კვლევის მიზნები, ამოცანები და კვლევის მეთოდოლოგია - წარმოდგენილი კვლევა მიზნად ისახავს ბათუმის ოლქში სოციალურ, საზოგადოებრივ და კულტურულ ტრანსფორმაციათა კომპლექსურ ანალიზს 1880–1914 წლებში. კვლევის ძირითად ამოცანად განისაზღვრება იმ ისტორიული პროცესების იდენტიფიცირება და ინტერპრეტაცია, რომლებმაც განსაზღვრა რეგიონის სოციალური სტრუქტურის ცვლილება, საზოგადოებრივი ურთიერთობების გადალაგება და კულტურული გარემოს გარდაქმნა. ყურადღება გამახვილებულია არა მხოლოდ მოვლენათა ქრონოლოგიურ აღწერაზე, არამედ იმ სტრუქტურულ და ფუნქციურ გარდაქმნებზე, რომლებიც დაკავშირებულია ეკონომიკურ ზრდასთან, ურბანიზაციასთან და იმპერიული მმართველობის პირობებში მიმდინარე ადმინისტრაციულ და სოციალურ ცვლილებებთან.

კვლევის ამოცანები მოიცავს ბათუმის ოლქის სოციალურ დემოგრაფიული სტრუქტურის დინამიკის შესწავლას, ურბანიზაციისა და ეკონომიკური პროცესების გავლენის განსაზღვრას საზოგადოებრივ ურთიერთობებზე, მრავალეთნიკური და მრავალკონფესიური გარემოს ფორმირების თავისებურებების გაანალიზებას, ასევე კულტურული ცვლილებების ძირითადი

მიმართულებების გამოვლენას განათლების, ყოველდღიური ცხოვრების და იდენტობის ტრანსფორმაციის კონტექსტში. ამასთანავე მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა იმპერიული ადმინისტრაციული პოლიტიკის გავლენის შეფასებას და ტრადიციული და მოდერნული ელემენტების ურთიერთქმედების კვლევას, რაც საშუალებას იძლევა რეგიონული განვითარების მრავალმხრივი სურათის შექმნა.

მეთოდოლოგიურად კვლევა ეფუძნება ისტორიულ ანალიტიკურ მიდგომას, რომელიც უზრუნველყოფს ფაქტობრივი მასალის კრიტიკულ გააზრებას და პროცესების შინაარსობრივ ინტერპრეტაციას. აღნიშნული მიდგომა შერწყმულია კომპარატიულ ანალიზთან, რაც შესაძლებელს ხდის ბათუმის ოლქში მიმდინარე ტრანსფორმაციების შედარებას იმპერიის სხვა რეგიონებთან და ამ გზით მათი სპეციფიკური თავისებურებების გამოვლენას. კვლევის პროცესში გამოყენებულია სტრუქტურულ ფუნქციური ანალიზი, რომლის მეშვეობითაც იკვეთება სოციალური ინსტიტუტების როლი საზოგადოებრივი ცვლილებების პროცესში და მათი გავლენა საზოგადოების შიდა ორგანიზებაზე.

კვლევა ეყრდნობა ინტერდისციპლინურ მეთოდოლოგიურ ჩარჩოს, რომელიც აერთიანებს ისტორიის, სოციოლოგიისა და კულტურის კვლევის ელემენტებს. აღნიშნული სინთეზი უზრუნველყოფს პროცესების არა მხოლოდ აღწერით, არამედ ახსნით გააზრებას და ქმნის შესაძლებლობას ბათუმის ოლქის ტრანსფორმაცია განიხილოს როგორც მრავალფაქტორული და ურთიერთდაკავშირებული განვითარების შედეგი. ამგვარი მიდგომა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია იმ პირობებში, როდესაც რეგიონი განიცდიდა ინტენსიურ ეკონომიკურ ზრდას და სოციალური სტრუქტურის სწრაფ ცვლილებებს.

წყაროთმცოდნეობრივი ბაზა მოიცავს მრავალფეროვან პირველწყაროებს და სამეცნიერო ლიტერატურას. გამოყენებულია საარქივო დოკუმენტები, სტატისტიკური მონაცემები, ოფიციალური ანგარიშები და მემუარული მასალა, რაც უზრუნველყოფს კვლევის ემპირიულ სანდოობას. ამასთანავე გათვალისწინებულია თანამედროვე ისტორიოგრაფიული ნაშრომები, რაც შესაძლებელს ხდის არსებული ინტერპრეტაციების კრიტიკულ შეფასებას და კვლევის ანალიტიკური სიღრმის გაზრდას.

კვლევის ფარგლებში გამოყენებული თვისებრივი ანალიზის მეთოდი მიმართულია სოციალური და კულტურული პროცესების შინაარსობრივი ინტერპრეტაციისკენ. აღნიშნული მეთოდი განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს მაშინ, როდესაც აუცილებელია საზოგადოებრივი ურთიერთობების, ღირებულებითი სისტემებისა და იდენტობის ფორმირების პროცესების გააზრება. ამასთანავე იგი საშუალებას იძლევა გამოვლინდეს ის შიდა მექანიზმები, რომლებიც განაპირობებდა ბათუმის ოლქის საზოგადოებრივ და კულტურულ ტრანსფორმაციას.

ამრიგად კვლევის მიზნები, ამოცანები და მეთოდოლოგიური საფუძველი ქმნის ერთიან ანალიტიკურ ჩარჩოს, რომელიც უზრუნველყოფს ბათუმის ოლქის სოციალურ, საზოგადოებრივ და კულტურულ ტრანსფორმაციათა სიღრმისეულ და მრავალმხრივ შესწავლას. აღნიშნული მიდგომა იძლევა შესაძლებლობას, რეგიონის ისტორიული განვითარება გაანალიზდეს როგორც დინამიკური და მრავალფეროვანი პროცესი, რომელიც განპირობებულია როგორც შიდა, ისე გარე ფაქტორების კომპლექსური ურთიერთქმედებით.

სამეცნიერო ხელმძღვანელის ხელმოწერა
ასოცირებული პროფესორი, ლაშა ბაჯნაიშვილი

სამეცნიერო თანახელმძღვანელის ხელმოწერა

თარიღი 20. 04. 2026 წ.

